Dnro 001/81/2018

Heikki Taulu 23.5.2018

Eduskunta
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Asiantuntijakuuleminen torstaina 24.5.2018 klo 12.15

HE 59/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain muuttamisesta

Akava kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen otsikon asiassa.

Akava tervehtii ilolla hallituksen esitystä työttömyysturvalain muuttamiseksi. Esityksellä mahdollistetaan 25 vuotta täyttäneille työttömille työnhakijoille oikeus työttömyysetuuteen opintoja estämättä, jos opintojen kesto on enintään kuusi kuukautta. Esityksellä tunnustetaan se, että täysipainoinen opiskelu ja tehokas työnhaku eivät ole toisiaan poissulkevia toimintoja.

Esitys tavoittaa erinomaisella tavalla tasapainon työttömän työnhakijan velvollisuuksien, eli työn hakemisen, ja mahdollisuuksien, eli osaamisen kehittämisen, välillä. Esityksellä voi olla lyhyellä aikavälillä työttömyysturvan kustannuksia lisäävä vaikutus, mutta pitkällä aikavälillä esitys on omiaan vähentämään työttömyydestä aiheutuvia kustannuksia mahdollistamalla nykyistä joustavammin työttömyyden aikaisen osaamisen kehittämisen ja sitä kautta henkilöiden paremman työllistyvyyden.

Työttömänä opiskelu ei poistaisi työttömän työnhakijan velvollisuutta hakea ja olla valmis vastaanottamaan kokoaikatyötä sekä osallistua työllistymistä edistäviin palveluihin niitä tarjottaessa. Opiskelu ei myöskään olisi pätevä syy kieltäytyä työstä tai palvelusta. Akavan näkemyksen mukaan tämä ratkaisu mahdollistaa järkevällä tavalla opiskelun, mutta toisaalta velvoittaa työtöntä pyrkimään aktiivisesti työllistymiseen.

Aiemmin harjoitettujen opintojen loppuunsaattaminen edellyttää opintojen vähintään vuoden todisteellista keskeytyneenä oloa. Tällä sekä 25 vuoden ikärajalla pyritään välttämään sitä, että työttömyysetuudesta ei tulisi opintotukea korvaavaa tukimuotoa.

Akavan ainoa esitykseen kohdistuva huoli koskee mahdollisia takaisinperintätilanteita niissä tapauksissa, joissa opinnot venyvät yli puolen vuoden mittaisiksi (HE s. 6). Jos esityksen mukaisia opintoja on suoritettu *virheellisten tietojen perusteella* – eli opinnot ovatkin lähtökohtaisesti olleet kestoltaan yli kuuden kuukauden mittaisia, voi

opintoajan ylityksestä seurata etuuden takaisinperintä takautuvasti eli opintojen alkamisesta lukien. Vilpillisissä tilanteissa tämä on tietenkin aivan oikein, mutta voi olla mahdollista, että puhtaasti väärinkäsityksen takia työtön joutuu takautuvan takaisinperinnän kohteeksi. Esitämme valiokunnan harkittavaksi, pitäisikö kyseisen pykälän sisältämää mahdollista uhkaa lieventää. Keinona voisi olla esimerkiksi tarkastusmahdollisuuden tarjoaminen opintoja aloitettaessa. Joka tapauksessa menettelyn pitäisi olla hallinnollisesti kevyt, jotta uudistuksen perusidea vaivattomasta opintojen aloittamisesta tai jatkamisesta ei vaarannu.

Akava ry:n puolesta

Heikki Taulu
ekonomisti